

טקס יום הזיכרון לשואה ולגבורה 2016

לפני כחודש, התלוויתי למסע לפולין, שקיימו תלמידי בית הספר התיכון "אורט" על שם פיינשטיין קריית ביאליק. יחד עמם צעדנו במסלול האימה, במסלול המוות, שחו בני עמנו בימי מלחמת העולם השנייה. לקחנו חלק במסע של אדם בעקבות אדם.

בטקס, שמתקיים הערב, בחרתי להקריא את הדברים שנשאתי ביום השני של מסענו, בפני התלמידים, ההורים, המדריכים והמורים, בטקס שקיימנו למרגלות האנדרטה בטרבלינקה, וכך אמרתי:

"בחודש שעבר הובא למנוחות שמואל וילנברג ז"ל, "העד האחרון" של מחנה טרבלינקה. הוא היה אחד מ-67 יהודים שהצליחו להימלט מהאדמה המקוללת ורווית הדמים עליה אנו דורכים כעת.

וילנברג וחבריו זכו בחייהם ובחירותם וברבות הימים היו ליחידים, שזכו לספר את סיפורו הנורא של מחנה ההשמדה. אולם שמואל וחבריו היו קומץ קטן של ברי מזל. שאר הנשלחים למחנה טרבלינקה, בין 870,000 ל-880,000 בני אדם, רובם ככולם יהודים, מצאו כאן את מותם, מבלי להותיר אחריהם זיכרון או זכר ולמצער אין מי שיספר את סיפור חייהם.

וילנברג ו-67 היהודים האחרים שנמלטו, היו לעדים היחידים החיים, ששרדו את מחנה טרבלינקה. הם לקחו על עצמם שליחות, לזכור ולספר, לספר ולהנחיל לדורות הבאים את אשר ראו עיניהם, את מראות המוות, את ריח הכבשנים ואת רעש

הרכבות, את אותם מוזלמאנים תשושי נפש, שלא צלחו עוד לעבוד ומצאו עצמם מול קני הרובים הגרמנים, מתים בירי ומתים בחניקה, עולים השמימה בעשן המשרפות.

מרגע הגיעי לכאן, לפולין, כמו גם בביקוריי הקודמים במדינה זאת, אני מלווה לא רק את התלמידים, ההורים, המורים והמדריכים, אלא גם שתי דמויות משמעותיות בחיי, שהלכו זה מכבר לעולמן. סבי וסבתי, נחמה ושמעון טבצ'ניק ז"ל, ניצולי השואה.

בשגרת יומי ועשייתי איני מתפנה לחשוב עליהם או להיזכר בהם. אך כאן בפולין, ארץ הולדתם, הם אתי, עומדים כל העת לנגד עיני. הם איתי בכל מקום בו נסענו וניסע במרחביה השקטים והפסטוראליים של פולין.

סבי וסבתי ז"ל לא סיפרו לנו דבר על המלחמה, גם לא על שנות מנוסתם ממלצעות החיה הנאצית. הם לא סיפרו על בני המשפחה אותם לא זכו עוד לראות. הם נותרו שרידים יחידים למשפחה מפוארת, שכולה נרצחה על ידי הנאצים. הם ביקשו להיות ישראלים במולדת החדשה. הם רצו לקיים שיגרת חיים במדינת ישראל אליה הגיעו לאחר המלחמה. הם הוסיפו לחפש את יקיריהם ומשלא עלה הדבר בידיהם הם ביקשו להותיר את השואה מאחוריהם, אך השואה נשארה בתוכם ולא עזבה אותם עד יומם האחרון.

הפחד מהמחסור, מהיעדר פת לחם, ליווה את סבתי עד יומה האחרון, אף כי זכתה לחיות עם משפחתה חיי רווחה וכבוד בארץ שלנו, בקריית ביאליק שלנו. אני זוכר כילד שמחות משפחתיות

ואירועים, שבסיומם הכניסה סבתי לתיקה לחמנייה או פרוסת עוגה, שנשארה על השולחן. לא הבנתי את הנוהג הזה, אפילו התביישתי בו, אך סבתא פתרה אותנו במלים, כי עדיף שלא יחסר.

לכאבנו הגדול, מידי חודש הולכים לעולמם כאלף ניצולי שואה. לא ירחק היום שבו ילך לעולמו אחרון הניצולים. אלו שהיו ילדים רכים וקטנים בימי השואה הם היום אזרחים ותיקים בני 70 ומעלה. מי שעברו את השואה בנערותם חצו כבר את גיל הגבורות.

הניצולים כאמור הולכים ופורשים מעולמנו ואנשי העדות הולכים ומתמעטים וחובתנו לדאוג כי סיפור חייהם לא יישכח. באנו לפולין, לראות את המקומות בהם הם פגשו בחיה הנאצית ולשמוע את העדויות ולהזדעזע.

באנו לכאן כדי להיות אנשי העדות של המחר, להיות אלה שיספרו את הסיפור גם אחרי היום בו ילך הניצול האחרון לעולמו.

באנו לפולין, כדי לפלח את האוויר עם הזעקה "עם ישראל חי". באנו לכאן כדי להניף את דגל ישראל, לראות אותו מתבדר ברוח.

באנו לפולין לשמוע את שירת "התקווה" מתנגנת לה זכה וטהורה מתמיד.

באנו לכאן לכבודם ולזכרם של ששת המיליונים, בני עמנו, שנרצחו בידי הצורר הנאצי.

**באנו לפולין בשמם של 180,000 ניצולי השואה החיים היום
במדינת ישראל.**

**באנו לכאן כבני חורין, כנציגיה של מדינה שלעולם לא תאפשר
עוד שואה נגד העם היהודי.**

באנו לפולין כדי לומר לנאצים וממשיכיהם: ניצחנו.

**מהרי האפר של הנרצחים קמה לה מדינת ישראל ונצח ישראל
לא ישקר, לעולם לא ישקר."**